

מטעם 44 לפרשת נצבים רמזים בטעמי המקרא בפרשה

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

לע"נ זקן רבי שלום ב"ר אלעזר, השר שלום מבעלו זי"ע ועבי"א, להכתב ולהחתם לשנה טובה עם כל ישראל (כ"ז באלול תרט"ו)

אַתֶּם (קדמא) נְצַבִּים הַיּוֹם כְּלָכֶם לְפָנַי יְדוֹד אֱלֹהֵיכֶם (דברים כט, ט)

המלה 'אתם', אותיות 'אמת'¹, כחותמו של הקב"ה. כשם שהתורה פותחת ברמז זה, בסופי התבות: "בראשית ברא אלקים את", כך נרמז כאן שהעולם נברא עבור ישראל שיקבלו את התורה, אתם נצבים וכו'.

כך נאמר **במדרש**²: "ר' הונא ור' ירמיה בשם רבי שמואל בר ר' יצחק אמרו מחשבתן של ישראל קדמה לכל". ע"כ.

ונרמז בטעמים: **אַתֶּם** (קדמא) נְצַבִּים הַיּוֹם, מחשבתן של ישראל **קדמה** לכל.

שלום המאירי

לְעִבְרָךְ **בְּבְרִית** (תביר) יְדוֹד אֱלֹהֵיךְ וּבְאֶלְתֵּינוּ אֲשֶׁר יְדוֹד אֱלֹהֵיךְ כָּרַת עִמָּךְ הַיּוֹם (דברים כט, יא)

רבי משה כהנא אפשטיין מבאר³ במעלת **ברית** התורה שהתורה היא תבלין נגד יצר הרע⁴, וצירוף הגימטריות של "סמאל" ו"לילית" הן כמו שכנגדם "תביר" או "ברית" עם הכולל⁵. ע"כ.

ונרמז בטעמים: לְעִבְרָךְ **בְּבְרִית** (תביר), **ברית** התורה **שוברת** את כח יצה"ר, כפי שאמרו חז"ל (קידושין דף ל עב): "תנא דבי ר' ישמעאל, בני אם פגע בכ מנוול זה, משכהו לבית המדרש. אם אבן הוא נימוח, ואם ברזל הוא מתפוצץ, שנאמר הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטיש יפוצץ סלע. אם אבן הוא נימוח שנאמר הוי כל צמא לכו למים ואומר אבנים שחקו מים".

שלום המאירי

לְמַעַן הִקְיִם-אֶתְךָ (תלישא קטנה) הַיּוֹם | לֹא (קדמא ואולא) לְעַם (רביע) (דברים כט, יב)

פרשת נצבים פותחת **אַתֶּם נְצַבִּים הַיּוֹם כְּלָכֶם לְפָנַי יְדוֹד**, ומובא בספרים⁶ ש"היום" רומז לראש השנה.

¹ ראה **דגל מחנה אפרים**, רבי משה חיים אפרים מסדליקוב, פרשת נצבים ד"ה אתם: אתם נצבים. יש לומר רמז על דרך דאיתא בזוה"ק שקרא לא קאי קושטא קאי ולכך (תענית ה'): יעקב אבינו לא מת שהיה מידת אמת שהוא תמיד קיים לעולם, והוא שמרמז אתם אותיות אמת נצבים שהוא קיים לעולם כמו שכתוב קושטא קאי.

² **מדרש רבה** בראשית, פרשה א פסקה ד.

³ **אהל משה**, רבי משה כהנא אפשטיין, אמסטרדם תקיט, סוף פרשת נצבים: "אתם נצבים היום כולכם" זה היה ראוי להיות תחלת הספר (רצה לומר כמ"ש בשם מדרש אגדה שהיה למשה להקדים תוכחה ולזכור התוכחה והייסורין כדי שיכנסו לברית בלב שלם) אלא שאין מוקדם ומאוחר בתורה, דהלואי אותי עזבו ותורותי שמרו, דמתוך שלא לשמה בא לשמה, דבראתי יצ"ה דהיינו סמ"אל ולילית בגימט' תביר. ונתתי לישראל תורה תבלין, דברית עם הכולל בגמט' תרי"ג. ואם כן יהיה מן 'תביר' 'ברית' דמלאך רע יענה אמן. וזהו בכל לבבך ביצר טוב וביצר הרע. וזה שכתב מגלה עמוקות אופן קצ"ב וז"ל מה חרי האף הגדול הזה, כשממלאים אותיות 'אף' כזה אלף פא, בגמט' קצ"ב, לכן נכרתו על התורה קצ"ב בריתות כמנין נצבים סמאל ולילית גמט' תביר עם הכולל ונתן הק"בה לנו תורתו הקדושה הנקראת ברית, ויהיה מן תביר ברית".

⁴ **קידושין** דף ל עב: "ושמתם סם תם. נמשלה תורה כסם חיים. משל לאדם שהכה את בנו מכה גדולה והניח לו רטיה על מכתו ואמר לו בני כל זמן שהרטיה זו על מכתך אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואין אתה מתיירא ואם אתה מעבירה הרי היא מעלה נומי כך הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל בני בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו".

⁵ "סמאל לילית" בגימט' תרי"א, ועם הכולל, שתי מלים, תריג. "ברית" עם הכולל, מלה אחת, בגימט' תריג.

מטעם 44 לפרשת נצבים רמזים בטעמי המקרא צפרקה

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

רבי יששכר בריש איכנשטין מבאר⁷ שהטעמים רומזים לדין של ר"ה.

הַקִּיָּם-אֶתְךָ (תלישא קטנה), הטעם מורה על נשיאת ראש לעם ישראל, כפי שכתב רבי חיים בן עטר, **אור החיים** (ויקרא כב, יג) ו**בַּת-כֹּהֵן**: "מה שנתן טעם בבת כהן **תלשא** לומר כי בחינה זו מעולה ביותר ולזה אין זר אתה".⁸

הַיּוֹם | לֹא (קדמא ואזלא), "היום" רומז על ראש השנה, וקדמא ואזלא רמז לכך שישראל **מקדימים והולכים** לדין לפני אומות העולם, לפני שמתרבה חרון אף כביכול, כמובא במסכת ברכות (דף ח עב).⁹

לְעַם (רביע), רמז על הכנ"י אמא דרביע על בנין להגן עליהם.

לְמַעַן (מונח), הקומה של בני ישראל היא כאשר יש להם **מנוחה**, ולא רדיפות.

דברים כט יב

למען הקים אתך הַיּוֹם | (פסיק) לו לעם

רבי עקיבה יהוסף שלעזינגער, מבאר¹⁰ שנרמז ב**פסיק** שבח האחדות. אפילו השגתם רק שתהיו עם אחד בארץ, כדאי לכם, כמו שנאמר (הושע ד, יז) "חֲבוּר עֲצָבִים אֶפְרַיִם הֵנַח לוֹ"¹¹, כמבואר במדרש¹², ושוב (נקרא) **בפסיק** "לו לעם וכו".¹³

רבי איסר דב הכהן קוק מבאר¹⁴ שה**פסיק** בא להדגיש את עבודת היום שהוא ראש השנה, שרק בר"ה יקים אותך היום לו לעם.

⁶ לדוגמא **בת עין**, רבי אברהם דב מאווריטש, פרשת נצבים: "אתם נצבים היו"ם זה ראש השנה כדאיתא בזוה"ק (ח"ג דף רלא). על פסוק (איוב ב א) ויהי היום ויבא גם השטן בתוכם להתיצב על ה' ואמרו חז"ל ויהי היום זה ראש השנה וכו', וזהו אתם נצבים היום, היינו שביום ראש השנה עיקר הבחינה להתיצב כלכם לפני ה' אלהיכם לבקש על השפעת חסד ורחמים ממקור החסד".
⁷ **מלבוש לשבת יום טוב**, רבי יששכר בריש בן אלכסנדר סנדר איכנשטין, אב"ד וערצקי, מונקאטש תרפז (ברוקלין תשעא).

⁸ בפסוק הקודם הסביר **אור החיים** שדרגת נשמה לנשמה מסתלקת כשהאדם חוטא, זה איפא נרמז בטעם ה**תלישא**.
⁹ **ראש השנה** דף ח עב: כי חק לישראל הוא אין לי אלא לישראל, לאומות העולם מנין? תלמוד לומר משפט לאלהי יעקב. אם כן מה תלמוד לומר כי חק לישראל מלמד שישראל נכנסין תחילה לדין, כדבר חסדא דאמר רב חסדא מלך וציבור מלך נכנס תחילה לדין שנאמר משפט עבדו ומשפט עמו מאי טעמא אי בעית אימא לאו אורח ארעא למיקם מלכא אבראי ואיבעית אימא מקמי דליפוש חרון אף.

¹⁰ **תורת יחיאל דברים**, רבי עקיבה יהוסף שלעזינגער, ירושלים תשס, עמ' שלג.

¹¹ שנאת חנם חמורה מע"ז, ראה במדרש בסמוך, ובמסכת כלה פרק שמיני: "שנאת חנם דחמיר טפי מע"ז ומנא לן דכתיב חבור עצבים אפרים הנח לו, בזמן שהם מתחברין ואפי' לעצביהם הנח להם חלק לבם עתה יאשמו" ובדומה במסכת דרך ארץ זוטא פרק תשיעי ועוד.

¹² **בראשית רבה**, פרשה לח פסקה ו: "רבי אומר גדול השלום שאפילו ישראל עובדים עבודת כוכבים ושלום ביניהם, אמר המקום כביכול איני יכול לשלוט בהן כיון ששלום ביניהם, שנאמר (הושע ד) חבור עצבים אפרים הנח לו. אבל משנחלקו מה הוא אומר (שם) חלק לבם עתה יאשמו. הא למדת גדול השלום ושנואה המחלוקת".

¹³ נראה שכונתו שיש שני שלבים, שתי דרגות, אחדות סתם, ואחדות לעבודת ה'.

¹⁴ **יוסף ה' עליכם** בפסוקי התורה, רבי איסר דב קוק, טבריה תשעז, עמ' שדמ: "שמכין דקאי על ר"ה זהו הדגשת פסק הנ"ל שרק בר"ה יקים אותך היום לו לעם וממילא מחייב טובא עבודת היום לעיכובא והדר הדגשת חשש 'לא יאבה ה' סלח לו' היינו שהקמת ישראל לו לעם של ר"ה היא תחילת מחילה שביוהכ"פ, וממילא צריך שתהיה באופן הראוי לכפרה וסליחה של יוהכ"פ ולאפוקי 'שרש פרה ראש' שעליו 'לא יאבה ה' סלח לו'. ופשט 'נצבים' הוא לשון עמידה כמו בעלי הדין שצריכים לעמד אכן הא חזינן תקיעות דאורייתא שבהן עיקר הדין שהן במיושב דוקא והא כעין איפכא אלא שזוהי חיבה יתירה דשופר שבו נעשים ישראל כדיין ולא כנידון ויש להם כה לגזור גזירה ע"י שופר כמ"ש ברפ"ג דמו"ק שבו נעשה הנדוי והתרתו של הנדוי".